

Informationssystem Brandrisk skog och mark 2003

2001 infördes ett nytt beslutsstöd för bedömning av brandrisk i skog och mark. Informationssystemet benämns *Brandrisk skog och mark* och är tillgängligt via Internet. Sedan systemet infördes har det successivt modifierats och anpassats till användarnas behov. I år kommer en ny modell för prognostisering av gräsbrandrisk att testas och en ny meddelandefunktion införs som innebär att den som beställer denna service får vid stor brandrisk ett meddelande via fax eller e-post. Vi vill här ge en kort och övergripande information om systemet. En mer ingående information finns att tillgå i anslutning till applikationen.

Systemet innehåller två modeller för prognostisering av brandrisk:

- HBV som är en hydrologisk modell och som framförallt tar hänsyn till markens fuktighet,
- FWI som utgår från den kanadensiska modellen för brandriskberäkning och ger en uppfattning om brandrisken i framförallt markens ytlager och ytvegetationen.

Prognosen redovisas med *brandriskindex* i fem risknivåer:

- 1 Mycket liten brandrisk
- 2 Liten brandrisk
- 3 Normal brandrisk
- 4 Stor brandrisk
- 5 Mycket stor brandrisk
- 5E Mycket stor brandrisk, extremt torrt

Informationssystemet brandrisk skog och mark är tillgängligt via Internet under perioden 1 mars - 31 augusti (1 mars - 31 maj prognostiseras risk för gräsbränder, 10 april - 31 augusti allmän prognostisering av risk för bränder i skog och mark).

Informationsinnehållet varierar under säsongen.

Liksom tidigare kommer en karta som visar gräsbrandsäsongens utbredning att finnas. Denna visar på en kart-

bild vilka områden av landet där möjlighet för gräsbrand föreligger, i princip i perioden mellan snösmältning och grönt gräs. En utveckling pågår dessutom av en modell för prognostisering av gräsbrandrisk som förutom gräsbrandsäsongens utbredning även tar hänsyn till förutsättningar för att gräsbrand ska kunna uppstå och anger detta i risknivåer.

Systemet innehåller också:

- prognos för relativ luftfuktighet,
- prognos för vindstyrka och vindriktning,
- prognos för åskrisk i fyra risknivåer,
- registrering av blixtar som uppdateras fyra gånger per dygn,
- utbredningskarta gräsbrand/snötäckets utbredning samt en testversion av gräsbrandrisk,
- länkar till landväderprognos och varningar.

Huvuddelen av systemets information kan fås som färg-raster på en kartbild över landet samt som grid-data i tabellform.

Presentationen sker med en upplösning i rutor som är 22 x 22 kilometer. Detta innebär att brandrisksituationen kan utläsas för drygt tusentalet sådana rutor i landet där varje ruta har ett tiotal variabelvärden.

Meddelande vid stor brandrisk måste beställas

Informationssystemet brandrisk skog och mark förutsätter i första hand att den som har behov av informationen själv hämtar den via Internet. För den som därutöver önskar få ett aktivt meddelande, via fax eller e-post, om när stor brandrisk råder kan denna möjlighet erbjudas. Denna kompletterande service riktar sig i första hand till kommunala räddningstjänster, länsstyrelser och SOS Alarm AB:s larmcentraler.

För den som anmält behov kommer information att sändas till anmält faxnummer eller e-postadress enligt följande:

- under perioden **1 mars – 31 maj** vid stor (eller mycket stor) risk för **gräsbränder**,
- under perioden **10 april – 31 augusti** vid stor (eller mycket stor) **allmän risk för bränder i skog och mark**.

Vid brandrisk i något område i landet kommer samtliga de som anmält behov av meddelandeservicen att få meddelandet.

Meddelandet som utsänds är en bearbetning av det underlag som SMHI har tillgång till och några av dessa uppgifter återfinns i Internetversionen av prognosen.

Formuleringen i meddelandet kommer att vara (*exempel*): *Stor brandrisk i nordöstra Götaland och östra Svealand. Mycket stor brandrisk och extremt torrt i södra Norrlands kustland.*

Beställning

Beställning av denna meddelandeservice görs senast 10 april till:

- **e-post: marianne.ankarstrand@srv.se**
- **telefon: 054 - 13 52 37, Marianne Ankarstrand**

Observera att tjänsten meddelandeservice endast sänds till den som nu gör en beställning av denna.

Viss begränsning finns vad gäller kapacitet vid distribution. Framförallt gäller detta faxdistribution varför mottagande via e-post rekommenderas. Prioritering kan komma att behöva göras. Generellt gäller att en mottagare (till exempel kommunal räddningstjänst, länsstyrelse) endast får ange en mottagaradress (faxnummer eller e-postadress).

Användningsområden

Informationssystemet brandrisk skog och mark avses kunna användas t ex för:

- beslut om eldningsförbud. Observera särskilt att den höga upplösningen i informationssystemet brandrisk skog och mark (22 x 22 km) kan innebära att ett geografiskt område (en kommun eller ett län) kan omfattas av ett flertal olika brandrisknivåer. Ett särskilt Aktuellt från Räddningsverket (nr 4 maj 2002 "Eldning utomhus") informerar mer ingående i frågan.
- planering av beredskap för kommunal räddningstjänst,
- beslutsstöd vid pågående större skogsbränder,
- stöd vid information i samband med naturvårds- och hyggesbränningar eller annan verksamhet inom skogsnäringen som medför brandrisk och brandspridning,
- planerings- och beslutsstöd vid genomförande av bevakningsåtgärder, t ex skogsbrandbevakning med flyg. Observera särskilt att Räddningsverket avveck-

lat sitt engagemang i skogsbrandbevakningen. Eventuell fortsatt skogsbrandbevakning kan dock självklart ske genom andra intressenters organisering och finansiering. Informationssystemet brandrisk skog och mark kan då vara ett bra stöd för planeringen.

Tillgång till informationssystemet

På Räddningsverkets hemsida www.srv.se kommer en del av informationssystemet brandrisk skog och mark att presenteras. Den presentationen som är helt "öppen" och inte kräver någon behörighet avser i första hand att ge en övergripande och allmän presentation av brandrisksituationen och riktar sig i första hand till allmänheten, massmedia med flera. För att få fullständig tillgång till de uppgifter som informationssystemet kan tillhandahålla och där uppgifterna mer riktar sig till den som behöver göra mer ingående analyser av brandrisksituationen krävs behörighet. Behörigheten får inte spridas vidare till andra än mottagare av detta Aktuellt från Räddningsverket (det vill säga kommunala räddningstjänster, länsstyrelser, SOS Alarmcentraler etcetera). Det fullständiga informationssystemet brandrisk skog och mark kan nås på följande sätt: <http://produkter.smhi.se/brandrisk/>

- Ange login: *brandris*
- Ange password: *risk4brand*

Nyttjanderätt

Räddningsverket avtal med SMHI innebär att kommunala räddningstjänster och länsstyrelser äger rätt att använda uppgifterna i informationssystemet för sådana uppgifter som normalt ligger inom det egna ansvarsområdet t ex för att förebygga brand eller underlätta vid upptäckt brand. *Spridning av uppgifterna till tredje part är inte tillåten.*

Konsultation jourhavande meteorolog via telefon

Då särskilda behov av uppgifter föreligger framförallt hos kommunala räddningstjänster, till exempel vid pågående skogsbränder, kan jourhavande meteorolog vid SMHI kontaktas, telefon 011-17 01 04.

Support och felanmälan

För support och felanmälan för informationssystemet brandrisk skog och mark hänvisas till Räddningsverkets RIB-enhet, telefon 054-13 55 30 (telefontid 0900-1100, 1300-1500) eller e-post: rib@srv.se

Räddningsverkets kontaktpersoner

Lennart Larsson, telefon 054 –13 53 74,
e-post: lennart.larsson@srv.se

Leif Sandahl, telefon 054 –13 53 12,
e-post: leif.sandahl@srv.se